

UKA 2020/7

30/9-2020

Malene Vahl Rasmussen

2021-imut aningaasanut inatsisisasut siunnersuut.

(Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoq)

(Siullermeerneqarnera)

COVID-19 oqaluuserisorujussuuarpuit. Nappaat maani Nunatsinni nunanut allanut sanilliullugu pitsaanerujussuarmik maannakkumut akiorsinnaasimasarput. Tamanna tullusimaarutigissavarput. Tassungali ilutigalugu nassuerutigisariaqarparput, COVID-19 tamanna attorneqaatigigatsigu. Annertoorujussuarmimmi attorneqaatigivarput. Nunanit allanit takornariaqanngingajalluinnarpugut. Nunarsuarmi aalisakkanut akit appariartorput. Aalisakkat qerisut piumaneqarnerat annertungaartumik appariarsimavoq. Nunatsinnut angalasut killileersornerata kinguneraa sanaartugassat arlallit kinguaattoornerat. Allarpassuarnillu taaguisinnaagaluarpuq.

Imaassinjaavoq, uagut innuttaasut nunatta karsianut isertitat apparnerat maannakkorpiaq malugisinnaanngikkippuit, Naalakkersuisullu sipaarutaat ilaatigut naleqqutinngitsutut isiginarsinnaagaluarput, kisiannili tamanna piviusuovoq, tamannalu allanngortissinnaanngilarput. Tamanna tunngavilagulu paasiuminaassinnaavoq, kisanili isigisariaqarluni immikkullarissumik inissismanitta kingunerigaa.

Tamaat isigalugu isumaqarpoq, inuiaqatigiinni aningaasaqarniarput annertuumik sunnerneqartussanngortoq. Tamannalu aamma 2021-mut aningaasanut inatsisisatut siunnersuut atuarnerani paasineqassasoq. Siunnersuut, pissusissamisuunngitsoq, nunatta aningaasaqarniarnera ukiut sisamat ingerlanerani oqimaaqatigiittuaanartussaagaluamut naleqqutinngitsoq. Tamanna uagut Demokraatinii iluarinngilarput. Akuerisinnaakutsoorparput, ukiup ataatsip ingerlanerani annertuumik amigartooruteqartoqarpat, kisiannili uagut isumaqarpugut, pinngitsoorani pilersaarummik takutitsisoqarsinnaasoq, ukiut sisamat ingerlaneranni oqimaaqatigittoqarsinnaasoq. Suliaq oqimaassaqaq, sakkortuunillu aaliangernernik pingaarnersiuinernillu pisariaqartitsissalluni, toqqagassammi aappaata kingunerisussaavaa akiligassap meerartatsinnut ingerlateqqinnejnarnera, tamannalu pissusilunnerussaaq.

Taamaattumik uagut politikkerit ingasaassinaveersaartariaqarpugut tunuarsiamaarlatalu. Iliuusererutagut kusanartut tamaasa akissaqartissinnaanngilagu. Nuanninngilaq, oqimaaqatigiinnissaali pisariaqarluni, aningaasaqarniarneq qularnaarniarlugu, kinguaariillu tulliuttut, atuvallaarnitsinnik akiliisinnginnissaat anguniarneqassalluni.

Qujanartumilli ajunngitsumik ingerlasimavugut, pisortani isertitat atuinitsinut sanilliullugit oqimaaqatigiipaartarsimallutik. Tamannali allanngorluinnarpoq kikkut tamarmik ilimagisaat akimorlugu allanngorluinnarmat COVID-19 tessani pissutaalluni. Tamanna ajutoornermik nalaanneqarnertut ippoq, sillimaffigisariaqagarput 2021-miinnaanngitsoq, ukiunili tulliuttuni aamma. Soorlu Aningaasaqarnermut ataatsimiititaliami suleqatiga oqartartoq "ilaannikkut piittusaarluni peqqinnarpoq, taamaaliornikkut

koruunit atugassat ataasiakkaarlugit eqqarsaatigissagatsigit, tamannami pisariaqarneq ajormat aningasaaterpassuaqarnerup nalaani, pisarnitsitullu inuugutta”.

Taamaattumik aningasanut inatsisissamut isumaqatiginninniarnermi annertunerusumik ukiut sisamat ingerlaneranni Aningasanut inatsisip oqimaaqatigiinnissa pisariaqarpoq. Tassunga atatillugu soorunami eqquumaffigineqassaaq, assiginngissuteqarmat, aningasat qanoq atornissaat. Ingerlatsinermut aningasartutissaava, naassaanngitsumik aningaasalersugassaq? Aningasaliissutaava, siunissami imminut akilertussaq? Ataasiartumik aningasaliissutaava, ukiumut aaliangersimasumuinnaq sunniisussaq?

Pingaaruteqartorujussuuvoq taakkua immikkoortinnissaat, pitsasumik oqallisssagaanni.

Assersuusiulaarlanga. Illuatungiliuttuni partiit ilaasa nuannarisorujussuaat oqaluttuarissallugu, qanoq annertutigisumik sipaarsinnaasugut mittarfissat Nuummi, Ilulissani Qaqortumilu unitsikkutsigit. Taakku partiit isumaqarput, aningasarpasluarnik sipaassasugut, unitsivisorutsigit, Tassunga Demokraatit isumaqataanngillat. Mittarfinnut nutaasanut aningasaliissutit siunissamut ungasinnerusumut aningasaliissutaapput, taamanikkussamut iluanaarutaalluartussat. Aningasaliinngitsoornerummi kingunerissavaa, Nunatut piitsuunerulissasugut. Tamannalu pisariaqartinngilarput.

Assersuitigalugu isornartorsiorneqarsimavunga oqarsimasunga, uagut Demokraatini piareersimasugut Qaqortumi 1.500 meterimik mittarfiliortitsinissamut piareersimasugut. Uani oqaaseqarnera tunngavilersorniarsarissavara; Kujataa ukiorpassuarni puigugaasimavoq, ineriartuutaasussanik maani Inatsisartuni iliuuseqaraangatta.

Qujanartumik kiisami Kujataani aatsitassarsiornermi piaanissamut akuersisummi tunisisoqarpoq, neruuppugullu, amerlanernik saqqummertoqarumaartoq. Aatsitassarsiorneq sulisussanik annertuumik qammaasussaavoq, pisariaqporlu, inuiaqatigiinni nuttarnerulerqarnissaa. Inuussutissarsiortut aamma Kommune Kujalleq pilersaarusrorsimapput naatsorsuutigalugu, mittarfeqalernissaa. Tassanngaannartumik mittarfissaq unitsinneqaraluarput, aningasatigut kinguneqapiloratarsinnaavoq, unitsiinnarnerup kingunerissammagu, aningasartuutit annertusineri mittarfiup sananngittoorneratigut.

Mittarfik naannerussappat, mittarfimmi pilersaarummik nutaamik sanasoqassaaq, sivisumik suliarineqartussamik, pilissuarpullu qinigaaffik naariikatattoq, sulilu aaliangertoqarani.

Uagut Demokraatiniit ersiginngilarput aaliangikkatta attannissaat, tamannalu Kujataarmiut ilisimasariaqarpaat. Aningasartuutaanerusussaq ataasiaannartumik aningasartuutaasussaavoq. Mittarfissaq suliarineqassanngippat, aningasartuut tamakkiisoq qaffasinnerujussuussaaq.

Illuatungiliuttuni partiit ilaqarput, isumaqartunik, sulinermut ilanngaat piviusunngortittariaqanngitsoq imalunniit suliffeqarfiit akileraarutaat appartittariaqanngitsut. Tamanna piffissami sivikitsuinnarmi amerlanernik isertitsissutaassaaq. Immikkut isigissagaanni ilumoorpoq, kisiannili soorlu assersuutigalugit mittarfissat, siunissami imminut akilersinnaanngilaq. Suliffeqarfiutigut nukillaarsarneqassapput, suliffissat pilersinneqanngitsuussapput, ilaqtariillu sulisartut aningasaatikinnerussapput. Tamanna kissaatigaarput? Tamanna Demokraatit kissaatiginngilluinnarpaat.

Demokraatit tulluusimaarutigaat inuiaqatigiinnut suleruluttunut suliffeqarfinnik piujuartitsinissartik, suliffiinillu ikorsiissutit aqqutigalugit ikorsiinissartik erloqinartup Coronap nalaani. Suliffeqarfiit

arlaannaataluunniit missigersuumminni tassunga inissinnissartik naatsorsutigisimajunnanngimmassuk. Nunatta karsianut akeqanngitsuuusimanngilaq, uteqqilluguli, nunatta suliffeqarfiinut aningaasaliissutaavoq. Aningaasaliissut allarpassuartuulli akilertariaqagaput, kingunipilugisinnaasaanut akiligassinneqassanngikkutta.

Taamaattumik allatut iliuuseqartariaqarpugut. Isiginartariaqarparput inuiaqatigiit qanoq ilusilersorneqarsimanersut, isiginiarlugulu, arlaatigut naleqqutinngitsunik iliuuseqarsimanersugut aammalu sumi aningaasanik atuvallaarnersugut.

Nalilersueqqissaartariaqarpugut. Pisortat aaqqissuunneqarnera taama angitigitittariaqarparput? Pisariaqarpa inuussutissarsiutinut tapiissutinik taama annertutigisunik tunioraaginnarnissarput? Pisariaqarpa suliniaqatigiiffinnut soorlu ICC-tut ittunut aningaasatigut tapiissuteqartuarnissaq? Tassa tamakku eqqumaffigisassagut aningaasanut inatsisisamut siunnersummut isumaqatigiinniarnitsinni.

Uagut politikkerit oqimaatsunik aaliangiisariaqarpugut, nunarput COVID-19-miit qaangiilluartissagutsigu, nunarsuarmilu kingunipiluutaasunit qaangiilluartissagutsigu. Kinguaassagut tulliuttut pillugit. Tamanna tamatta aallaavittut eqqarsartariaatsitullu atortariaqagaput, aningaasanut inatsisisatut siunnersuutip isumaqatiginniutigineqalernerani eqqaamasassarput.

Tassunga atatillugu eqqaamassavarput, Aningaasaqarnermut siunnersuisoqatigiinni aningaasaqarnermut ilisimasallit ukiaanerani nalunaarusiaat saqqummeqqammermat. Inerniliussat ersarissut ilaat, naatsumik taarusutakka isummersorfigerusutakkalu:

Siullermik – isumalluarnarnerpaarta – unaavoq, Nunatta aningaasaqarnera ilimagisamit pitsaanerusumik inerneqarmat. Taamaattumik naatsorsutigineqanngilaq, 2020 toqqaannartumik amigartooreteqarnissaq. Taassuma Demokraatit eqqarsaataat taperserpaat, pisariaqartariaqartoq aningaasaqarnermut inatsimmik siunnersuiteqarsinnaanissaq, ukiut sisamat isigigaanni oqimaaqatigiissumik.

Aningaasaqarnermut siunnersuisoqatigiit oqaatigaattaaq, suliffissaaleqisut qaffakkaluartut, suli appasimmata. Susassaqarfinni arlalinni piginnaasaqarluartunik ilinniarluarsimasunillu amigaateqarpugut, taamaattumillu suli pisariaqartitsivugut ilinniarnerup pitsanggorsarnissaanik ukkatarinninnissamut, nuttarsinnaanerup annertusinissaanut suliffeqarlunilu aningaasatigut iluanaarutaalluarsinnaaneranik kajumissuseqarnerunissaq anguniartariaqaripput. Taamaattumik pingaaruteqartorujussuuvoq, sulinermut ilanngaatip qatangiinnartinnginnissa soorlu partiit arlallit siunnersuutigigaat. Taakkulu saniatigut immikkut ittumik suliniuteqarariaqarpugut qularnaarniarlugu, sulisinnaasut tamarmik, sulinissaat. Killeqartariaqarpoq angerlarsimaannarluni pisortat ikorsiissutaannik tigooqqaanissaq inuiaqatigiinnut suleqataannguarnani.

Sulisussanik piginnaasaqarluartunik ilinniarluarsimasunillu amigaateqarneq eqqartortillugu, allanik aamma eqqartugassaqarpugut. Tassalu kalaallinik ilinniartunik ilinniagaqareernerminni sulisussanik amigaateqaratta. Taakku Nunatsinni imaluunniit nunani allani ilinniarsimagaluarpatluunniit. Taakku nukiupput, pissarsiarissallugit iliuuseqarfinginngippallaakkagut. Uagut Demokraatiniiit aningaasaliiffiginissaannut piareersimavugut – taamaaliunnginnissatsinnut akissaqanngilagut.

Naggataatigut taarusuppara, Aningaasaqarnermut siunnersuisoqatigiit tikkuarmassuk, pisariaqartoq, pisortat allaffeqarfiata eqaallisarneqarnissaa. Naalakkersuisut aallartisakannerput, kisiannili

angusaqarluarniartariaqarpugut tunaartaqarnerullatalu, tamannalu naatsumik oqaaseqartartutut saqqummiininni eqqaatsiareerpara.

Demokraatit erseqqissassavaat, sulinissatsinnut piareersimagatta ilungeersorlatalu tunngavileerusulluta, ataatsimoorluta maani Inatsisartuni Aningaasaqarnermut Inatsimmik sananissarput, ukiut sisamat ingerlaneranni oqimaaqatigiissumik. Pisussaaffittut isigarput kinguaariinnut tulliuttussanut.

Aaliangiisariaqartussaavugut iluarineqanngittunik. Tamanna nalunngilarput. Tuppallersaatigitiguli kisimiinnginnatta taamatut inissittussaq. Nunarsuaq tamakkerlugu aningaasaqarneq ilungersunartorsiorpoq privaatini pisortaqarfinnilu. Nuannaarutigisariaqarparput, nunanut allanut sanilliulluta eqqorneqarnerput annertunerunngimmat qallunaat naalagaaffiannit bloktiskskuddimik pisarnermut pisuulluni. Bloktiskskuddi isumaqanngilaq, sipaareernitsinniit sipaarutissanik ujarlissannngitsugut. Imannalli oqanngilanga, eqqissisimaassasugut. Sullisigut atisariaqarpagut – pisariqarluinnarpoq.

Taamaattumik aningaasaqarnermut inatsisissatut siunnersuutip isumaqatiginninniutigineqarnissaanut qilanaarpugut, piareersimavugut!

Taamatut oqaaseqarlunga inersuarmi pitsaasumik oqallinnissarput qilanaaraara. Qularutiginngilluinnarpara, isumaqatiginninniarnissanut tamanna tunniussassaqartugut, takutigu naapeqatigiissinnaanerluta ataatsimoorlatalu nunatut aninaasaqarnikkut ilungersunartorsiornerput qaangerniarsaritigu, nunarsuarmi nualluussuup pilersitaanik ilungersortitsisoq peqqinnissatsinnuinnaanngitsoq aammali aningaasaqarniarnitsinnut.

Siunnersuut Aningaasaqarnermut ataatsimiitaliamut sukumiisumik suliassanngorlugu innersuussutigineqarpoq.